

VOORZIENINGEN VOOR HET VOEREN VAN OOIEN

Ing. Tj. Westendorp (IMAG)

Voorzieningen voor het voeren van ruwvoer vormen een belangrijk onderdeel bij de huisvesting van schapen. De dieren moeten voldoende voer kunnen opnemen, er mag niet teveel gemorst worden en eventuele lammeren mogen niet door het voerhek kunnen ontsnappen. Ruiven geven wat het laatste punt betreft in de regel geen problemen. Wel kan het overzicht in de stal door ruiven te wensen overlaten.

Voerhekken nemen in het algemeen weinig van het zicht weg. Het probleem hierbij is, dat de nek van de ooiën en de omvang van de lammeren in een bepaald stadium niet veel in grootte verschillen. Waar de nek van de ooiën in past kan vaak ook een lam door. Het voerhek met beweegbare spijlen vormt hierop een gunstige uitzondering. In gesloten toestand is de opening maar 80 mm, maar dit kan door een ooi, via een aan de onderkant aangebracht scharnierpunt en een vrije slag aan de bovenkant, tot een vreetopening van 170 mm worden vergroot.

Beproefde voorzieningen

Begin 1981 werd gedurende twee en een halve week vergeleken hoeveel voordroogkuil de ooiën uit twee verschillende ruiven en een voerhek haalden. Het gaat hierbij om:

- een ruif van bouwstaal met openingen van 50×50 mm;
- een voerhek met schuingeplaatste, gebogen en beweegbare spijlen;
- een kunststof ruif met grote gaten



Voerhek met beweegbare spijlen.
Feeding fence for ewes with movable bars.

Bij de proef waren drie groepen van 16 oaien betrokken. Het waren één-jarige dieren, gefokt uit Ile de France en Fins Landras (F1). Bij het vullen van de ruiven en de bak aan het voerhek werd het voer gewogen en bemonsterd. Na drie à vier dagen werden de resten bepaald en werden de ruiven opnieuw gevuld. Er werd niet gewacht tot al het oude voer op was. De kleinste rest was nog 5 kg.

Resultaten

Bij de bouwstalen ruif kon niet in het voer worden geselecteerd door de oaien. Er werd praktisch niets vermorst. Het voerhek bood wel gelegenheid tot selectie maar ook hier waren de morsverliezen gering. Wel waren er veel resten, namelijk bijna 18%, ruim 7,5% meer dan bij de bouwstalen ruif. Bij de kunststofruif kwam vrij veel voer in de ligruimte terecht. Een deel hiervan werd later wel weer opgegeten. Er is vier keer gewogen ruwvoer verstrekt waarna de resten werden teruggewogen. De resultaten staan vermeld in de tabel. De gegevens hebben betrekking op de hoeveelheid voer die werd opgenomen via de ruiven of het voerhek, inclusief de verliezen door morsen.

De oaien wogen ca. 60 kg en waren in de tweede helft van de dracht. Behalve voordroogkuil kregen ze 450 gram ds uit krachtvoer, met 500 VEM en 75 g vre. Met deze aanvulling kwamen de oaien met de beide ruiven aan de norm. Bij het voerhek kregen de oaien iets te weinig, maar ze bleven toch goed in conditie.

Conclusies

Een ruif van bouwstaal met openingen van 50 x 50 mm geeft de oaien geen kans om het voer te selecteren. De resten zijn daardoor klein. De opname was voldoende en er werd weinig voer gemorst. De ruif neemt wel veel van het zicht weg, maar wanneer deze aan de open zijde van een stal geplaatst wordt, biedt een ruif ook wat beschutting. Met een ruif hebben lammeren geen kans om te ontsnappen.

Een voerhek met beweegbare spijlen geeft wel mogelijkheden voor selectie in het voer. De sterkste oaien krijgen het beste voer. De oaien hebben vrij veel tijd nodig om zo aan het voerhek gewend te raken dat er voldoende voer wordt opgenomen. De wol aan de hals van de oaien vertoonde wat „rafels”. De voerresten waren vrij groot. Lammeren ontsnappen slechts bij uitzondering. De ruif van kunststof had zulke grote gaten, dat het min of meer mogelijk was het voer te selecteren. De opname was zeker voldoende. Deze ruif is vooral geschikt voor een tijdelijke voorziening, omdat hij snel aangebracht en weer verwij-

Tabel 1 Opname uit voordroogkuil per ooi per dag bij twee verschillende ruiven en een voerhek

	Voordroog- kuil (g)/ wilted silage	Ds (g)/ DM	VEM/ feeding unit milk	vre (g)/ DCP
Ruif van bouwstaal/ <i>rack, made of construction steel</i>	1366	604	505	73
Ruif van kunststof/ <i>rack, made of synthetic material</i>	1372	607	508	73
Voerhek met beweegbare spijlen/ <i>feeding fence with movable bars</i>	1002	483	400	58
Gemiddeldlaverage	1247	565	471	63

Table 1 Intake of feed out of wilted silage per ewe per day with two different racks and a feeding fence

derd kan worden. Er wordt vrij veel voer gemorst. Als de ruif goed wordt aangebracht zal hij delammeren wel tegenhouden.

Provisions for feeding of ewes

Early 1981 a comparison is made between two different feeding racks, one feeding fence and the quantity of feed taken out by ewes. Conclusions:

- A rack of construction steel with gaps of 50×50 mm gives no change to select the feed. Little feed was spoiled, feed intake was sufficient and feedrests were small. The rack can take much view away but gives also some shelter. Lambs can not escape.
- A feeding fence with movable bars gives possibilities for feed selection. Large feedrests showed that the ewes have to get used to the fence first. Lambs escaped seldom.
- The rack of synthetic material had such big gaps that feed selection was possible. Feed intake was sufficient. Much feed was spoiled. The rack can be placed and removed quickly and is therefore very suitable for temporary provision. A well fitted rack will hold the lambs from escaping.